

“విశాలాంధ్ర ” భావోద్దేశ పూరిత స్వతంత్రోద్యమ నినాదం **“తెలంగాణా” వెనుకబడిన ప్రాంత, సత్వర, సమతుల** **అభివృద్ధి అవసరం**

దశాంశ పత్రం

1) ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలు ఒకే భాష, ఒకే సంస్కృతి, భౌగోళిక ఐక్యత కలిగియున్నప్పటికీ చారిత్రకంగా సుమారు 150 సం॥లు విడివిడిగా నుండడం, వివిధ పాలక వర్గాల ఆధీనంలో నుండడం కారణంగా ఈ రెండు ప్రాంతాల మధ్య ఒకే జాతీయత, భావ సారూప్యత కొరవడియుండడం ఒక ప్రత్యేకత. ఒకే తల్లి బిడ్డలుగా, ఒకే కుటుంబ సభ్యులుగా భావోద్దేశ పూరితంగా, ఏకశిల సాదృశ్యంగా పరిణమించడానికి చైతన్యవంతమైన ప్రయత్నాలు చెయ్యడం అవసరం. దీనికి చారిత్రక బంధనాల బిగింపు, జాతీయతా భావ తెగింపు, ప్రబలంగా తోడ్పడుతుంది. ఆరు దశాబ్దాల పరిపాలన, అనైక్యత మరియు వేర్పాటు భావజాల హేతువును నిర్మూలించలేకపోయింది. సామాన్య రాజకీయ కుదుపుల కారణంగా వేర్పాటు వాదం వేళ్ళూనడం తరచుగా అగుపడుతున్న వాస్తవం. జాతీయతా భావం అభేద్యంగా ధృఢపడాలంటే చరిత్ర సృష్టించిన సమైక్యతా విలువలను వెలికితీసి మాత్రమే ఐచ్ఛిక ఐక్యత రూపకల్పన సాధ్యపడుతుంది.

2) బ్రిటిష్ పాలకులు, ముస్లిం పాలకులు భారతదేశాన్ని ఆక్రమించకముందు తెలుగు మాట్లాడే ప్రజలంతా కొన్ని శతాబ్దాల కాలం కలిసిమెలసివున్న చరిత్ర తెలిసినదే. ముస్లిం పాలకులు దక్షిణ భారతాన్ని తమ స్వాధీనంలోకి తెచ్చుకున్నారు. ఔరంగజేబు చక్రవర్తి తెలుగు ప్రాంతాన్ని ఆక్రమించాడు. అతని తర్వాత అతని సుబేదారు ఈ ప్రాంతాన్ని పరిపాలించాడు. ఈదశలో ఈస్ట్ - ఇండియా కంపెనీ వేషంతో విభజించి పాలించే రాజనీతిని అనుసరించిన బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులు ముస్లిం రాజ మహారాజులకు అప్పులు ఇచ్చి తదితర ప్రలోభాలకు గురిచేసి దేశాన్ని తమ ప్రత్యక్షపాలన క్రిందకి తెచ్చిన తీరుతెన్నులు చరిత్రలోని ప్రధాన ఘట్టాలు. ఇదే విధానాన్ని అనుసరించి ముస్లిం పాలకులు ఉత్తర సర్కారు జిల్లాలను బ్రిటిష్ పాలకులకు అమ్ముకున్నారు. దక్షిణ కోస్తా జిల్లాలను ఫ్రెంచి పాలకులకు అమ్ముకున్నారు. బ్రిటిష్ పాలకులు ఫ్రెంచి పాలకులకు తగు మూల్యం చెల్లించి దక్షిణ కోస్తా జిల్లాలను తమ కైవసం చేసుకున్నారు.

ఆ తర్వాత కొలది కాలంలోనే ముస్లిం నవాబులు రాయలసీమ అనబడే జిల్లాలను దత్త మండలంగా బ్రిటిష్ వారికి మొదలు తాకట్టు పెట్టి తర్వాత తెగనమ్ముకున్నారు. ఇవి పోగా మిగిలిన తెలుగు ప్రాంతం మరట్వాడ, కర్నాటక ప్రాంతాలతో సహా హైదరాబాదు సంస్థానం పేరుతో నైజాం పాలన క్రింద కొనసాగింది. ముస్లిం పాలకుల క్రింద వున్న తెలుగు మాట్లాడే ప్రాంతాలన్ని “త్రిలింగ” ప్రాంతంగా వాడుక భాషలో అభివర్ణించబడ్డాయి. రాజమహేంద్రవరంలోని ద్రాక్షారామం, కర్నూలు జిల్లాలోని శ్రీశైలం, కరీంనగర్ జిల్లాలోని కాళేశ్వరం ఈ మూడు లింగాలు. దీని నుండే ‘త్రిలింగ లేక తెలంగాణా’ పేరు వచ్చినట్లు వీరు మాట్లాడే భాష పేరు తెలుగు అనబడినట్లు చారిత్రక ఆధారాలు రుజువు చేస్తున్నవి. రాయలసీమతో సహా ఉత్తర, దక్షిణ, సర్కారు జిల్లాలు బ్రిటిష్ పరిపాలన క్రింద మద్రాస్ ముఖ్యపట్టణంగా ఇతర ప్రాంతాలలో కలిసి వుండడం, హైదరాబాదు నగరం కేంద్రంగా మరట్వాడ, కర్నాటక జిల్లాలతో కలిసి మిగిలిన తెలుగు జిల్లాలు (తెలంగాణా) హైదరాబాద్ సంస్థానంగా నుండడం జరిగింది. ఈ విధంగా ఒకే తల్లి బిడ్డలుగా ఒకే సంస్కృతి, ఒకే భాష భౌగోళిక ఐక్యత కలిగిన తెలుగు ప్రజలు చారిత్రకంగా 150 సం॥లకు మించిన కాలం వివిధ విభిన్న పాలకుల క్రింద బానిసలుగా బ్రతకవలసిన దౌర్భాగ్యం తెలుగు ప్రజలు అనుభవించిన ఉమ్మడి రాజకీయ వారసత్వం.

3) స్వంతంత్రానంతరం, ఆంధ్ర రాష్ట్ర అవతరణ తర్వాత తిరిగి తెలుగు ప్రజలు ఒకే గొడుగు క్రిందకి రావాలనే ప్రయత్నాన్ని చైతన్య పూర్వకంగా స్వాతంత్ర సమరయోధులు, రాజకీయ నాయకులు చేపట్టారు. భారత ప్రభుత్వం రాష్ట్రాల పునర్విభజన కమిషన్ ను నియమించింది. జస్టిస్ ఫజల్ అలీ అధ్యక్షతన సుప్రసిద్ధ సామాజిక శాస్త్రవేత్త కుంజ్రా మరియు సుప్రసిద్ధ చరిత్రకారుడు కె.ఎం. పాణికర్ సభ్యులుగా ఈ కమిటీ నియమించబడింది. బ్రిటిష్ పరిపాలన, సంస్థానాధీశుల పరిపాలన కాలంలో కృత్రిమంగా రూపొందించబడిన రాష్ట్రాల పునర్విభజనను స్వతంత్ర ప్రజాస్వామ్య దశలో ప్రజాభిప్రాయాని కనుగుణంగా ముఖ్యంగా భాషా ప్రయుక్తంగా పునర్నిర్మించాలనేది ఈ కమిషన్ లక్ష్యం. నిపుణులతో కూడిన ఈ కమిషన్ ఆంధ్ర, తెలంగాణాల విలీనం గురించి కూడా విశ్లేషించింది. అనుకూల, ప్రతికూల ప్రజాభిప్రాయాలను పరిశీలించి కేంద్రానికి నివేదికను సమర్పించింది. అందులో సుస్పష్టంగా నిర్ణయద్వంగా ఇలా పేర్కొన్నది. హైదరాబాద్ సంస్థానంలో నైజాం నిరంకుశ పాలన క్రింద వెనుకబడినది తెలంగాణా ప్రాంతం. దీనితో పోల్చినప్పుడు కొలది పౌరసత్వాలతో వివిధ రంగాలలో కొంతవరకైనా అభివృద్ధిని సాధించినది ఆంధ్రప్రాంతం. తెలంగాణా ప్రాంతంలో కల్లు, సారాయి వ్యాపారంపై వచ్చే అమ్మకం పన్ను ఆంధ్రప్రాంతంలో లేదు. ఏది ఏమైనా వెనకబడిన తెలంగాణా ప్రజలలో ఆంధ్రప్రాంతంలో విలీనం కావడానికి భయసందేహాలు వున్నవి. కాబట్టి కనీసం 5 సం॥ల పాటు తెలంగాణా ప్రాంతం వేరుగానుంటూ ఈ

తర్వాత ఎన్నుకోబడిన శాసనసభ్యులు మూడింట రెండు వంతులు ఆంధ్రప్రాంతంలో వీలీనం కావాలని తీర్మానించిన తర్వాత సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పడడం సముచితం”. కమిషన్ వారి ఈ ప్రతిపాదనను ఆనాటి హోం మంత్రి గోవింద్ వల్లభ్ పంత్ గారు, ప్రధాని నెహ్రూ గారు, మౌలానా అబూల్ కలాం ఆజాద్ గారలు పూర్తిగా ఆమోదించినారు. అయినా ఆనాటి తెలంగాణాలోని రాజకీయ పరిస్థితుల కారణంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణకు కేంద్ర నాయకత్వం తమ ఆమోద ముద్ర వేసింది. 1-11-56 నాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణ జరిగింది. ఆంధ్ర - తెలంగాణాతో పాటు దేశ వ్యాపితంగా జరిగిన పునర్విభజన ప్రక్రియ ఒక సత్యాన్ని వెలుగులోకి తెచ్చింది. ఒకే భాష మాట్లాడుతూ విడివిడిగా నున్న ప్రాంతాలను ఐక్యం చేసింది. ఒకే భాష మాట్లాడినప్పటికీ చారిత్రక కారణాల వలన ప్రాంతాల మధ్య అభివృద్ధిలో గణనీయమైన తేడాలు కనబడితే ఆ తేడాలు తొలిగిపోయే వరకు వాటిని విడిగా నుంచడం, తిరిగి మానసిక ఐక్యత ఐచ్ఛిక సమైక్యత సమకూర్చిన తర్వాత ఐక్య రాష్ట్రం చేయడం కమిషన్ అభిమతం. ఆనాడే సర్దార్ కె.ఎం. పాణికర్ గారు తమ భిన్నాభిప్రాయంలో చిన్న రాష్ట్రాల ఆవశ్యకతను నొక్కి వక్కాణించినారు. పునర్విభజనను ప్రజల బహుముఖ అభివృద్ధికి ఒక చక్కని అవకాశంగా మలుచుకోవాలన్నారు. కుల, మత, భాష ప్రాంతీయ తత్వాలకు అతీతంగా ఆలోచిస్తూ చిన్న రాష్ట్రాలు అభివృద్ధికి సోపానాలుగా ఉపయోగపడతాయని స్పష్టం చేసారు. ఇటీవల ఏర్పడిన ఉత్తరాఖండ్, చత్తీస్ఘడ్, జార్ఖండ్ల తదితర చిన్న రాష్ట్రాల ఆవశ్యకత, ప్రసక్తి ఆనాడే వచ్చింది. ఇప్పటికే చర్చనీయాంశాలుగా మిగిలియున్న ఉత్తర్ప్రదేశ్ లోని 3 చిన్న రాష్ట్రాలు, మహారాష్ట్రలోని విదర్భ, హైదరాబాదు సంస్థానంలోని తెలంగాణా గురించి సర్దార్ పాణికర్ గారు అప్పుడే వాటి హేతుబద్ధతను స్పష్టం చేసారు.

4) పైన పేర్కొనిన చారిత్రక నేపథ్యం, ఆరు దశాబ్దాల అనుభవం, రాష్ట్రాల పునర్విభజన అవశ్యకతకు ఒకే ఒక ప్రధాన కారణాన్ని ఎత్తి చూపుచున్నది. అదే “సమతుల మానవాభివృద్ధి”కి సోపానంగా నుండే చిన్న రాష్ట్రాల రూపకల్పన. ప్రపంచవ్యాపిత అనుభవాలు ఈ కఠోర సత్యాన్ని రుజువు చేసినవి. 70 సం॥ల సోషలిస్టు వ్యవస్థగా వెలుగొందిన సోవియట్ రష్యా, తూర్పు యూరప్ దేశాలలో చోటు చేసికొన్న రాష్ట్రాల పునర్విభజన, చిన్న రాష్ట్రాలు మానసిక ఐక్యతగల రాష్ట్రాల అవతరణకు అద్దం పడుచున్నది. ప్రజల ఆత్మాభిమానానికి అగ్రతాంబూలం ఇచ్చిన వైనం ఆశ్చర్యాలను కలిగిస్తున్నది. యూరప్ లో, మన దేశంలోని ఒక రాష్ట్రం కంటే చిన్నవిగానున్న దేశాలు అనేక రాష్ట్రాలుగా పాలనా సౌకర్యాన్ని ప్రధానాంశంగా గుర్తించిన అనుభవం నాగరికత ప్రపంచంలో కొత్తది కాదు. 30 కోట్ల జనాభా కలిగిన అమెరికా దేశంలో 50 రాష్ట్రాలుండడం కొట్టవచ్చినట్లు కనబడే పరిపాలనా విభజన. మన దేశంలోనే చిన్న రాష్ట్రాలుగా నున్న పంజాబ్, హర్యానా, హిమాచల్ ప్రదేశ్, గోవా మరియు సిక్కిం రాష్ట్రాలు బహుముఖ అభివృద్ధిలో ముందంజవేయడం మన అనుభవం. చిన్నగానున్న కేరళ రాష్ట్రం

మానవాభివృద్ధిలో సాధించిన మహోన్నత స్థానాన్ని అమర్త్యసేన్ ప్రపంచానికే ఆదర్శమని రుజువుచేశారు. పెద్ద రాష్ట్రాలైన ఉత్తరప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్, బీహార్, మహారాష్ట్ర మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలు పరిపాలనలో ఎంత వెనుకబడియున్నాయో వివిధ అంకెలు రుజువు చేస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం అంటే ఒక ముఖ్యమంత్రి, మంత్రివర్గం వారి కార్యదర్శివర్గానికి పరిమితమైన అంశం ఎన్నడో కాలగర్భంలో కలిసిపోయింది. ప్రభుత్వ అనునది రాజకీయ, ఆర్థిక పాలనా అధికారాన్ని అన్ని స్థాయిలలో, అన్ని రంగాలలో సమర్థవంతంగా, సమన్వయ పూర్వకంగా నిర్వహించబడే ఒక బృహత్తర ప్రక్రియ. వివిధ వ్యవస్థలను, సంస్థలను ప్రజా బాహుళ్యం యొక్క ప్రయోజనాలను సాధించే విధంగా రూపకల్పన చేసే ప్రక్రియ. పౌరుల జీవితాలలో గుణాత్మకమైన మార్పులను సుసాధ్యం చేయగలిగే సుపరిపాలన మాత్రమే ప్రభుత్వకు ప్రాణపదం. అంతేకాదు ప్రభుత్వంలోని ఏ ఒక్క అంశమైన దుర్వినియోగం చేయబడితే అది ప్రజా జీవితాన్ని ఎంతగానో కలుషితం చేయగలుగుతుంది. ఇలాంటి దురవస్థలకు ఆస్కారం లేకుండా ప్రజాబాహుళ్యం యొక్క నిత్య జీవితాన్ని సుఖసంతోషాలతో సుసంపన్నం చేసే యంత్రాంగమే ప్రజాతంత్ర ప్రభుత్వం. అధికార వికేంద్రీకరణ, పాలనలో ప్రజల ప్రత్యక్ష పాత్ర, ప్రజల నిర్ణయాధికారం, పారదర్శక పనితీరు దీనికి ప్రాణప్రదం. ఇది సాధ్యపడాలంటే స్థానిక స్వపరిపాలనతో కూడిన చిన్న రాష్ట్రాల అవతరణ అనివార్యం. అందులోనూ వెనకబాటుతనం, పరస్పర అవిశ్వాసం చోటుచేసికొన్న ప్రాంతాల మధ్యన స్నేహబంధాన్ని, సఖ్యతను, సదావగాహనను సృష్టించి పెంచగలిగే వజ్రాయుధం చిన్న రాష్ట్రాల ప్రాతిపదిక. తెలంగాణాలో ఈనాటి పరిస్థితికి ఇదొక్కటే పరిష్కార మార్గం.

5) ఆధునిక శాస్త్ర సాంకేతిక యుగధర్మం ప్రపంచీకరణ. ఇది విశృంఖలంగా జరిగిపోతున్నది. దీని ప్రభావం గురించి అతి సూక్ష్మంగా విశ్లేషిస్తూ మన దేశ ప్రజావసరాల పరిష్కారానికి దీనిని ఉపయోగించుకోవడం, ఆవిధంగా దీనిని ప్రజాహిత ప్రపంచీకరణంగా మలుచుకోవడం ఆధునిక సామాజిక శాస్త్రజ్ఞుల ప్రథమ కర్తవ్యం. ఇది జరగాలంటే ఇంతవరకు ఆచరించబడుచున్న కాలదోషం పట్టిన పద్ధతులకు స్వస్తి చెబుతూ విన్నూత్న నియమ నిబంధనలకు రూపకల్పన చేయవలసియుంటుంది. నాణ్యత గల ఉత్పత్తులను జన బాహుళ్యానికి అందుబాటులోకి తేవలసియుంటుంది. శాసన, న్యాయవ్యవస్థ, పరిపాలనా సంస్థలలో తీవ్రమైన మార్పులు చేయవలసియుంటుంది. బౌతిక, వస్తు వాహనల అభివృద్ధితో పాటు విద్య, వైద్య సముపార్జనలాంటి మానవాభివృద్ధి ప్రమాణాలను పాటించవలసి వుంటుంది. ఈ ప్రక్రియలో ప్రపంచంలోని 177 దేశాలలో 126వ స్థానంలోనున్న భారదేశాన్ని ఎంతో పైకి లేవనెత్తవలసియున్నది. దేశ జనాభా సగటు జాతీయ అభివృద్ధికి దీటుగా మానవాభివృద్ధిని సాధించవలసియున్నది. పరిపాలనలో విప్లవాత్మకమైన సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టడం ద్వారా మాత్రమే ఇది సాధ్యపడుతుంది. చిన్న రాష్ట్రాలు ఇందుకు అనివార్యం. ఇదే ప్రపంచ పరిపాలనా వ్యవస్థల పరిపూర్ణ

అనుభవం. భారతదేశ వ్యాపితంగా చిన్న రాష్ట్రాల సిద్ధాంతాన్ని త్వరత్వరగా అమలు పరచగలిగితే నిజమైన ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ పరిధివిల్లుతుంది. ప్రజాస్వామ్యం ఎన్నికలు, అధికారానికి మాత్రమే పరిమితమవుతున్న మనదేశ పరిస్థితులలో దీనిని ప్రజలకొరకు, ప్రజలచేత నిర్వహించబడే ప్రజల ప్రజాస్వామ్యంగా తీర్చిదిద్దడం రాజకీయ పార్టీల తక్షణ కర్తవ్యం. వెనుకబడిన తెలంగాణా ప్రాంతం ఒక చిన్న రాష్ట్రంగా ప్రపంచీకరణ అందిస్తున్న అపూర్వ అవకాశాలను సంపూర్ణంగా ఉపయోగించుకుంటూ సత్వరాభివృద్ధిని సాధించగలుగుతుంది.

6) 1991లో ప్రారంభించబడిన ఆర్థిక సంస్కరణలు మన పరిపాలనా వ్యవస్థను ప్రశ్నార్థకం చేస్తున్నవి. ప్రభుత్వం, ప్రైవేటు రంగాలలో కొనసాగుతున్న అభివృద్ధి, సంపద ఉత్పత్తి ఏకపక్షంగా కొనసాగుతున్నది. అభివృద్ధి సమస్యలు, అభివృద్ధి ఫలితాల పంపకం మార్కెట్ వ్యవస్థ ప్రమేయంతో పరిష్కరించబడుచున్నవి. దీని ఫలితంగా అభివృద్ధి క్రమంలో హనికరమైన పోటీలు, అభివృద్ధి ఫలితాల పంపకంలో లబ్ధిదారులకు తీరని అన్యాయాలు చోటుచేసుకొంటున్నవి. ఒకటిన్నర దశాబ్ద అనతికాలంలో ధనవంతులు, పేదల మధ్య అంతరం అనూహ్యంగా పెరిగిపోతున్నది. ఉన్నత విద్య, వైద్య, గృహ వసతి, రవాణా తదితర సౌకర్యాలు పేదలకు అందని చందమామలాగా మిగిలిపోతున్నవి. నాగరిక సమాజంలో మనదేశంలోనున్న 80%జనాభా కేవలం ప్రతిదినం తలసరి 20 రూపాయల ఆదాయంతో జీవించవలసి వస్తున్నది. సంపద సృష్టికర్తలు పేదలుగా మిగులుతూ సంపన్నులు కోటికి పడగలెత్తుతున్నారు. ఈ పరిణామాన్ని నిలువరించగలిగే ప్రభుత్వాల ఆవశ్యకత, యంత్రాంగం యొక్క సామర్థ్యం ఇతోధికం చేయకతప్పదు. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో రాజకీయ సంస్థలకు ఇదో పెద్ద సవాలు. దీనికి ధీఢైన సమాధానం ఇవ్వగలిగే సుపరిపాలన, దార్శనికత కలిగిన సమర్థ పరిపాలన చిన్న రాష్ట్రాలలోనే సుసాధ్యం.

7) కుల వ్యవస్థ మన దేశంలో ఒక సామాజిక వాస్తవం. సమాజాన్ని చీల్చిన వర్ణ వ్యవస్థ సామాజిక ఐక్యతకు పెద్ద అవరోధంగా పరిణమించింది. మన రాజ్యాంగం కుల వ్యవస్థ నిర్మూలన లక్ష్యంతో సామాజిక, ఆర్థిక సంస్కరణలను ఆదేశిక సూత్రాలుగా పొందుపర్చింది. దేశవ్యాపితంగా బ్రిటీష్ సామ్రాజ్య వ్యవస్థ అంతవరకు వున్న ఉత్పత్తి సాధనాలను ద్వంసం చేస్తూ ఆర్థిక పురోభివృద్ధిని తీవ్రంగా అరికట్టింది. అందువల్ల సుమారు 100కు మించిన కులాలకు చెందిన బడుగు, బలహీన వర్గాలు, దళితులు తమ కుల వృత్తులను కోల్పోవడం జరిగింది. అంతేకాదు గ్రామీణ పూడ్చల్ వ్యవస్థ, జమీందారీ, జాగీర్దారీ, భూస్వామ్య వ్యవస్థలో బానిస బ్రతుకు భారాన్ని మోయవలసి వచ్చింది. బానిసలుగా, అస్వతంత్రులుగా బలవంతుల ఉక్కుపాదాల క్రింద నలిగిపోవలసి వచ్చింది. స్వతంత్రం వచ్చిన 60 సం॥రాలలో ఈ వర్గాల జీవన పరిస్థితులలో నామమాత్రం

మార్పు కనబడుతున్నా అందులో 80 నుండి 90 శాతం దారిద్ర్యం, అవిద్య, అనారోగ్యం లాంటి దురవస్థలకు బలికావడం ఇంకా చూస్తున్న వాస్తవం. తెలంగాణ ప్రాంతాలలోనైతే పైన సామ్రాజ్యవాదం, మధ్యన రాచరికం క్రింద భూస్వామ్య వ్యవస్థ ఈ మూడింట క్రింద బలహీనవర్గాలు నులిపి వేయబడినవి. ఆధునిక అవగాహన ప్రకారం స్వతంత్రానికి అర్థం, పరమార్థం 'మానవాభివృద్ధి' అయినప్పుడు కోట్లాది వెనకబడిన తరగతులు దళితుల పురోభివృద్ధి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ప్రథమ కర్తవ్యం. అది సాధ్యపడాలంటే కేవలం స్వపరిపాలన గల చిన్న రాష్ట్రాల ద్వారానే సాధ్యపడుతుంది. విశాల రాష్ట్రంలో ఈ వర్గాలను పట్టించుకునే నాధుడుండడు. ఇది ఈనాడు పెద్ద రాష్ట్రాలుగా నున్న ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్, మధ్యప్రదేశ్, మహారాష్ట్రలో కొట్టువచ్చినట్లు అగుపడుతున్న వాస్తవం. ఉత్తరప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిణి మాయావతి ఆనాడు శ్రీ కె.ఎం. పాణికర్ గారు చేసిన ప్రతిపాదనను ఈనాడు ఆమోదిస్తూ ఉత్తరప్రదేశ్ ను 3 రాష్ట్రాలుగా విభజించే ఆలోచన చేయడం ముదావహం. అంతేకాదు పెద్ద రాష్ట్రాలలో మహిళాభ్యుదయం, మైనార్టీల సంక్షేమం అజెండాలోని చివరి అంశాలుగా మాత్రమే మిగిలిపోతాయి. చిన్న రాష్ట్రాల ఆవశ్యకతను ఎత్తి చూపడానికి ఇంతకు మించిన చర్చ అవసరం లేదు.

8) మరో కోణం చిన్న రాష్ట్రాల ఆవశ్యకతను ఆకర్షిస్తున్నది. కీ॥శే॥ రాజీవ్ గాంధీ నాయకత్వంలో పరిపాలనా వికేంద్రీకరణ గురించి చేయబడిన 73-74 రాజ్యాంగ సవరణలు దాదాపు కాగితాలకే పరిమితమైపోయినది. అగ్రవర్గాలు, ధనాడ్య వర్గాలతో కూడిన రాజకీయ నాయకత్వం ఈ సంస్కరణల ప్రాధాన్యతను జీర్ణించుకోలేకపోతున్నవి. అధికార కేంద్రీకరణకు అలవాటు పడిన పాలకగణం, కేంద్రీకృత అధికార రుచికి మరిగిన రాజకీయ నాయకత్వం పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థలో అధికారాన్ని పంచుకోవడానికి ఆచరణలో నిరాకరిస్తున్నవి. రాజ్యాంగం ఆదేశించిన నిధులు, విధులను మళ్ళించడానికి నిరాకరిస్తున్నవి. పెద్ద రాష్ట్రంలో ఎన్నుకోబడిన పంచాయితీ రాజ్ నాయకత్వం తమ హక్కులకై పోరాడలేక పోతున్నవి. అధికార దర్పంతో పరిపాలన యంత్రాంగం యొక్క కుయుక్తుల ద్వారా స్థానిక స్వపరిపాలనలాంటి గాంధేయ సిద్ధాంతాన్ని కాలరాచివేస్తున్నది. చిన్న రాష్ట్రాలలో సాధికారులైన ఓటరు మహాశయలు ఇటువంటి అక్రమాన్ని అరికట్టగలుగుతారు. తమ ఉనికిని చాటుకుంటూ ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వానికి వన్నె తేగలుగుతారు. అలాగే కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్యనున్న సంబంధ బాంధవ్యం చిన్న రాష్ట్రాలకు ఉపయుక్తంగా నుండ గలుగుతుంది. సంఖ్యాబలం కలిగిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కేంద్రాన్ని రాష్ట్రాల సమాఖ్యగా అర్థవంతం చేయగలుగుతాయి. ప్రణాళిక సంఘ నిర్ణయాలు, ఆర్థిక సంఘ సలహాలను సమన్వయం, సముతులం చేసికోగలుగుతాయి. చిన్న రాష్ట్రాలు (కేంద్రం) సమాఖ్య సభ్య రాజ్యాలుగా ప్రజల జీవిత రంగాలన్నింటిపై తమ పరిపాలనను భద్రపరుచుకుంటూ ఉమ్మడి అంశాలైన విదేశీ, రక్షణ, ద్రవ్య విధానాలను కేంద్రానికి అప్పగించగలుగుతాయి. ఈనాడు చిన్న,

పెద్ద రాష్ట్రాలు తరతమ రాజకీయ బలా బలాలను వినియోగిస్తూ ఒక గందరగోళ పరిస్థితులలో కొట్టుమిట్టాడుతున్నాయి. దీనిని, సర్కారియా కమిటీ నివేదిక వెలుతురులో ప్రక్షాళన చేసి సరిచేయవలసిన అవసరం ఎన్నడో ఏర్పడినది. రాష్ట్రాల బలహీనత కారణంగా కేంద్రం అయిష్టత ఫలితంగా ఈ దిశలో ముందడుగు పడడంలేదు. ఏది ఏమైన చిన్న రాష్ట్రాలైన తెలంగాణా, విదర్భ, ఉత్తరప్రదేశ్ లోని చిన్న రాష్ట్రాలు ఈ దశలో గుణాత్మకమైన మార్పును సాధించగలుగుతాయి. మరొక ముఖ్యాంశం. పరిపాలనా సౌష్ఠవం కొరకు పౌర సంఘాలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, సహకర సంఘాల పాత్ర అత్యవశకము. వీటి ద్వారా దేశ అభివృద్ధికి కీలకమైన సామాజిక పెట్టుబడిని సంతరించుకోగలుగుతాం. ప్రభుత్వ అధికారులు, అనధికారులు తమ సూక్ష్మస్థాయి కృషి ప్రయత్నం ఫలితంగానే ఈ అమూల్య సామాజిక పెట్టుబడిని ప్రోగుచేయగలుగుతాం. పెద్ద రాష్ట్రాలలో ఇటువంటి ప్రయత్నం నామమాత్రంగా కూడా జరగడంలేదు. అభ్యుదయానికి అవసరమైన ఈ ఇంధనం, దాని చోదకశక్తి చిన్న రాష్ట్రాలలో చేయబడే పెద్ద ప్రయత్నాల ఫలితంగానే అందుబాటులోకి వస్తుంది.

9) ఈనాడు కేంద్ర, రాష్ట్ర పరిపాలన వ్యవస్థలలో గూడుకట్టుకుని వున్న లంచగొండితనం, అవినీతి, బంధుప్రీతి, ఆశ్రిత పక్షపాతం జాతి అభివృద్ధికి గొప్ప అవరోధాన్ని కల్పించడమే కాక అవమానాన్ని మూటకట్టిపెట్టుతున్నాయి. ప్రజల వద్దకు పాలన, వికేంద్రీకృత ప్రజాస్వామ్యం, పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యం నామమాత్ర వశిష్టంగా మిగిలిపోయి రాజకీయమంటే కేవలం అధికార సాధన, ఆర్థిక వనరుల సంపాదనగా పరిగణించ బడుచున్నది. అందుకొరకు ధనబలం, కండ బలం విశృంఖలంగా వినియోగించబడుచున్నది. రాజకీయం పరిపూర్ణంగా నేరమయం కావడం కండ్లార చూస్తున్న కఠోరసత్యం. అవినీతి నిర్మూలన గురించి లెక్కకు మిక్కిలి నివేదికలు ఉన్నప్పటికీ వాటిని వ్యక్తపరిచే నైతికశక్తిని, రాజకీయ సంకల్పబలాన్ని పాలక వర్గాలు కోల్పోతున్నవి. ప్రపంచ వ్యాపిత అనుభవాల నేపథ్యంలో ఈ అవినీతిని అరికట్టడం అసాధ్యం కానే కాదు. రాజకీయ సంకల్పబలం కలిగి సామాజిక పెట్టుబడి కొల్లలుగా ఏర్పడితే ఈ జాడ్యాన్ని తరిమికొట్టడం సాధ్యం. ఆధునిక శాస్త్ర సాంకేతిక నైపుణ్యతను వినియోగిస్తూ న్యాయశాస్త్రాలకు పదును పెడుతూ నేరస్థులకు కఠినశిక్షలు విధించడం, రెండవవైపు సామాజిక స్పృహను విస్తరిస్తూ క్రమంగా ఈ దిశలో విజయపరంపరలను సాధించగలుగుతాం. రాష్ట్ర ఆదాయంలోని ప్రతిపైసా అర్హతగల లబ్ధిదారులకు చెందే విధంగా చూడగలుగుతాం. దేశభక్తికి నూతన అర్థాన్ని సంతరింపచేయగలుగుతాం. నవసమాజ నిర్మాణానికి యువతీ యువకులను కంకణబద్ధులం చేయగలుగుతాం. ఇంతటి పరిమాణాత్మక సూక్ష్మస్థాయి బాధ్యతల నిర్వహణ వికేంద్రీకరణ వ్యవస్థల ఆధారంగా దానికి మారు పేరుగా నిలిచే చిన్న రాష్ట్రాల పరిధిలోనే సాధ్యపడుతుంది.

10) పై రేఖామాత్రంగా నుదహరించిన విలువలు, సంస్కరణలు, ఆచరణ చిన్న రాష్ట్రాలలోనే సుసాధ్యం. పెద్ద రాష్ట్రాలలో అసాధ్యం. లేక కష్ట సాధ్యం. ఈనాడు చర్చించబడుచున్న ప్రత్యేక తెలంగాణా రాష్ట్రం ముక్కోటి తెలుగు వారికి నిలయంకాగా ఎనిమిదన్నర కోట్ల తెలుగు ప్రజల సాంస్కృతిక, సమైక్యతకు సాధనంగానుండాలి. సుపరిపాలన సాధనలో తోటి ఆంధ్ర ప్రభుత్వంతో స్ఫూర్తిని పొందుతూ, పోటీ పడుతూ దేశంలోనే ఆదర్శవంతమైన రాష్ట్రంగా వెలుగులోకి రావాలి. అనతికాలంలోనే అన్ని రంగాలను ఆవరించిన వెనకబాటుతనాన్ని పారద్రోలుతూ గుణాత్మకంగా విద్యా, వైద్య రంగాలలో అత్యంత వేగంగా ఎదగాలి. కోకొల్లలుగా నున్న వనరులన్నింటిని సద్వినియోగ పరుస్తూ మానవాభివృద్ధిలో ముందంజ వేయాలి. భూస్వామ్య వ్యవస్థ, ధనాధ్య వర్గాలు సృష్టించిన దురవస్థలకు వ్యతిరేకంగా ప్రపంచ చరిత్రలోనే సువర్ణక్షారాలతో లిఖించబడిన తెలంగాణాలోని సామాజిక విప్లవం సంపూర్ణం చేయబడాలి. దున్నేవాడికి భూమి, అన్ని రంగాలలోనున్న శ్రమ జీవుల శ్రమకి సంపూర్ణ ప్రతిఫలాన్ని పువ్వులో పెట్టి అందచేసే సురాజ్యం ఏర్పడాలి. ప్రాంతీయ తదితర అసమానతలు తుడిచి పెట్టబడాలి. నాలుగువేల స్వాతంత్ర సమరయోధులు, నాలుగు వందల ప్రత్యేక తెలంగాణా పోరాట యోధుల కలలు సాకారం కావాలి. ఇటువంటి సైద్ధాంతిక పటిమ కలిగియుండి, ప్రజాతంత్ర విలువలకు కట్టుబడియుండి ఉద్యమాలే ఊపిరిగా యుండే సమర్థవంతమైన త్యాగధనుల అంకితభావంతో ఈ నవ తెలంగాణా, చిన్న రాష్ట్రమైన ప్రజా తెలంగాణా అవతరించగలుగుంది. తోటి తెలుగువారైన ఆంధ్రప్రాంత ప్రజల ప్రేమాభిమానాలను చూరగొంటూ పరస్పర సహకారాన్ని అందిపుచ్చుకొంటూ ఒకే భాష మాట్లాడే రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలుగా భారతదేశంలోనే తమ విశిష్టతను, ప్రతిభను ప్రదర్శించగలుగుతాయి.

(తెలంగాణా అంశంపై తెలుగుదేశం పార్టీచే నియమించబడిన కోర్ కమిటీకి సమర్పించిన రెండవ పత్రం)

